

pov.

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Journalister havde da også negerslaver

Udgivet 05/01/2017 — af Philip Sampson

Vi har taget hul på 2017 og dermed på 100-året for salget af Dansk Vestindien til USA. Et salg, der markerede afslutningen på et næsten 250 års langt dansk koloni- og slaverieventyr i Caribien. Philip Sampson har i den forbindelse set på, hvordan absolutte pionerer på Dagbladet Politiken og Ritzaus Bureau – to journalistiske arbejdspladser, som han kender indefra – havde det med slaveri og handel med mennesker. Den ene, Henrik Cavling – manden, der har givet navn til Danmarks fornemste journalistiske pris, som uddeles fredag i denne uge – havde sin egen sorte dreng.

Det var en lørdag. Nærmere bestemt den 7. juni 1890. Omkring 100 prominente mennesker havde sat kursen mod Skodsborg for at fejre den hjemvendte general C. T. Christensen. Den respekterede dansk-amerikaner, som havde vundet sig hæder og ære for sin rolle i den blodige, amerikanske borgerkrig. Det var efterhånden en menneskealder siden, han havde forladt sin højt betalte stilling i den amerikanske bankverden for i gennem fire år at kæmpe på Nordstaternes side i opgøret mod Sydstaterne og negerslaveriet.

DEN DANSKE GENERAL C. T. CHRISTENSEN, YDERST TIL VENSTRE, DER KÆMPEDE SÅ BRAVT FOR NORDSTATERNE. HER SES HAN SAMMEN MED FEM ANDRE AF DE OFFICERER, DER SIKREDE OPHÆVELSEN AF SLAVERIET I AMERIKA.

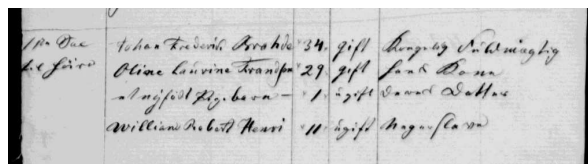
De fleste af de prominente gæster var fra de væbnede styrker. Men også en håndfuld civile var inviteret for at bidrage til hyldesten af den udvandrede dansker, der så brødt havde kæmpet for de sortes frihed. En af dem var Erik Nicolai Ritzau, der repræsenterede det nyhedsbureau, han, som den første i Skandinavien, havde oprettet tilbage i 1866. Som repræsentant for den danske presse sås Dagbladet Politikens lige så navnkundige Henrik Cavling; manden der har givet Cavling-prisen sit navn.

Trods jubeltalerne den dag i kystbyen nord for København var negerslaveriet – handelen med og ejerskabet af sorte mennesker – ikke alle i selskabet så fjernt.

Søn af en slaveejer

Tag nu den 32-årige Cavling. Inden der var gået fire år, ville denne ukonventionelle journalistiske pioner have erhvervet sig sin egen negerdreng i Dansk Vestindien for medløst to amerikanske dollar – for at hjembringe det lille sorte menneske til et undrende Danmark. Så outreret kunne den 51-årige mere velovervejede E. N. Ritzau ingenlunde finde på at være.

Men i bureauet på Købmagergade 26 havde han da sin mangeårige og mest betroede medarbejder Thyge Frederik Fritjof Brahde – for nemheds skyld blot kaldet Fritz Brahde. Han var søn af en vaskeægte slaveejer fra Dansk Vestindien. Født på Skt. Croix i 1831 havde den unge Fritz været omgivet af de sorte slaver, hans far, kongelig fuldmægtig Johan Frederik Brahde, ejede, som det naturlige i verden. Og da den lille familie – faderen, moderen Oline og børnene Fritz og Nanna – flyttede til København, vægrede den sig ikke ved at tage dens egen lille slave med sig.

FOLKETÆLLINGEN 1834 I KØBENHAVN, DER FASTSLÅR, AT WILLIAM ROBERT HENRI (NEDERST) ER "NEGERSLAVE"

Sort tyende i København var dengang i 1830'erne i aftagende, men stadig lidt på mode, som prestigesymboler hos de mere formuende familier. Men ligefrem slaver var disse sorte mennesker ikke længere i Danmark. Dette skyldtes delvist, at de danske domstole på den tid udkæmpede den ene retslige tvist efter den anden om, hvorvidt det overhovedet holdt juridisk vand at besidde og eje sorte slaver i moderlandet Danmark – selv om det endnu frem til 1848 ville være tilladt ude i Dansk Vestindien.

Negerslave i København

Men gamle fuldmægtig Brahde var ikke sådan at bide skeer med. Da folketællingen oprandt i februar 1834, finder man i Brahdes husstand i Dronningens Tværgade 334 i København en 11-årig dreng ved navn William Robert Henri. Under rubrikken erhverv, er der, givetvis efter husfaderens diktat, nedfældet betegnelsen "negerslave". Ingen skulle være i tvivl om den sag.

Fritz Brahde var den første fuldtidsmedarbejder, Erik Nicolai Ritzau ansatte i sit nystartede bureau. Fritz, der var uddannet cand.phil. blev engageret i juni 1866 – fire måneder efter at Ritzaus Bureau var blevet stiftet.

RITZAU-PIONERER. DET ER FRITZ BRAHDE STÅENDE YDERST TIL VENSTRE. BUREAUETS STIFTER, ERIK NICOLAI RITZAU, SIDDER I MIDTEN.

I bureauets lokaler, der i de første år var forlagt til en andensals lejlighed på Højbro Plads 7, kunne man se Fritz med sit store cykelstyroverskæg slide dagen igennem med videreekspederingen af indkomne telegrammer. Det blev senere sagt om ham, at han hver aften sad og "stred for at faa sluttet" til hen imod midnat, sådan at han kunne nå ned på den nærliggende café "à Porta" ved Kongens Nytorv (i dag omdannet til en McDonald's ved nedgangen til Metroen). Det var så her han "havde sit faste Sæde til henad Morgenstunden".

Det er næppe sandsynligt, at familien Brahdes negerslave endnu her fremme i 1860'erne befandt sig i Danmark. Praksis var dengang at sende de ulønnede, sorte slaver hjem til kolonien i Caribien, når de blev en kende for opløbne og begyndte at blive genstridige.

Sådan var det sikkert også gået med unge William Robert. Ved den næste folketælling i Danmark – den i 1845 – er han i hvert fald ikke at finde registreret noget sted i København. Heller ikke hos den efterhånden velvoksne Brahde-familie, der nu var flyttet til Mikkels Bryggersgade – den lille sidegade til Strøget, som Ritzaus Bureau skulle rykke ind i lige godt 100 år senere.

At Fritz Brahde og hans i alt fem mindre søskende blev opvartet af en dertil importeret negerdreng i barndomshjemmet i Dronningens Tværgade, er ingenlunde ensbetydende med, at den senere førstejournalist på Ritzaus Bureau var forudindtaget over for sorte mennesker. Valget at bringe en ulønnet negerslave med fra Dansk Vestindien til København, var antageligt alene faderens.

Fritz Brahde vedblev med at være Erik Nicolai Ritzau en trofast medarbejder hele livet igennem. Da han døde i 1893 – endnu ugift – var han fortsat ansat på bureauet.

SEBASTIAN CAVLING

Cavlings indkøbte dreng

Havde Fritz Brahde holdt fast i livet bare lidt længere, kan man kun gisne om, hvad han ville have sagt til det aparte, journalistiske scoop, Cavling gennemførte i 1894. Det år var den ukonventionelle Politiken-medarbejder taget på en reportagerejse til Dansk Vestindien.

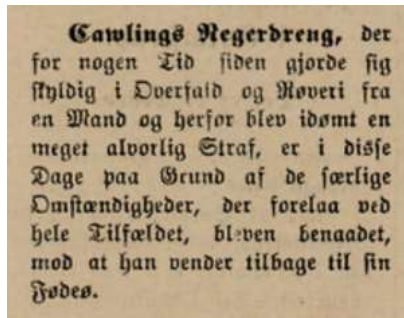
De danske medier var på den tid begyndt at kappes om reportager fra fjerne, eksotiske steder på kloden. Efter en veludført rundrejse på den danske kolonis tre øer, stod Cavling for at skulle sejle hjem fra St. Thomas. Lige da han skulle til at borde skibet, der skulle bringe ham til Europa, blev han antastet af en fattig, sort kvinde, der ville sælge den hvide reporter sin søn. To dollar var prisen. Med velberådet hu slog Cavling til.

Den 10-årige dreng, som Cavling døbte Sebastian, blev som ventet det helt store tilløbsstykke i København. Cavling var ikke en mand, der forbigik chancen for reklame. Som Cavlings ejendom blev lille, sorte Sebastian sat til at arbejde i Politikens budstue i København. Drengen opnåede usædvanlig popularitet i hovedstaden. Folk standsede ham på gaden, klappede hans krøllede hoved og indbød ham ikke sjældent til middag. Blandt dem, han af og til spiste hos, var Politiken-sværvægteren Georg Brandes. Under et af disse besøg snupede drengen Brandes' frikort til Tivoli og besøgte ved førstgivne lejlighed forlystelseshaven ledsaget af datteren til Brandes' rengøringskone. Det førte til, at Politikens redaktion fik en telefonopringning fra Tivoli, hvor man venligst ønskede svar på om "dr. Brandes var blevet neger".

Henrik Cavling var selv mærkelig indifferent overfor den dreng, han havde revet op med rode for, som en gimmick, at tage med til Danmark. I første omgang var det Cavlings forældre i Kongens Lyngby, der måtte tage sig af drengen. Senere, efter at den i

stigende grad uregerlige Sebastian var blevet konfirmeret, blev han sendt til Nykøbing Falster. For her at komme i lære hos Carl Lesse, en lokal cykelsmed.

Men efter endt uddannelse gjorde Sorte Sebastian igen sit indtog i København. Problemet var nu bare, at han i mellemtiden var blevet så gammel, at han ikke længere ville finde sig i at blive befamlet og klappet på åben gade af tilfældige, nyfigne københavnere. En mand, der forsøgte dette, blev resolut væltet omkuld. Efterfølgende tog Sebastian angivelig mandens tegnebog.

AVISOMTALE FRA 1904, DER VISER, AT SEBASTIAN BLEV DØMT, BENÅDET OG UDVIST.

Så var eksperimentet dømt slut. Sebastian Cavling, som hans fulde navn var, blev idømt et års forbedringshusarbejde. Han blev imidlertid benådet af kongen, og alle parter fandt det derefter mest betimeligt, at den utilpassede og i højeste grad rodløse Sebastian blev sendt retur til Dansk Vestindien.

Hvad der blev af Cavlings neger er der forskellige bud på. En kilde taler om, at Sebastian blev maskinmester i Dansk Vestindien. En senere kilde fra 1938 vil vide, at han derfra emigrerede til Amerika, hvor han fik arbejde på Fords bilfabrikker i Detroit, Michigan. Hvad der derimod skete med negerslaven William Robert Henri, der var opvarter for Ritzaus senere førstejournalist, vides ikke. Det finder man måske heller aldrig ud af.

Kilder:

** Folketællingslister for København, 1834 og 1845.*

** Personhistoriske data velvilligt stillet til rådighed af professor emiritus Svend E. Holsoe, University of Boston, USA.*

** Næsselund, Gunnar R.: "Nyhedsformidling gennem 100 år. Ritzaus Bureau 1. februar 1866 – 1. februar 1966".*

** Jensen, Helge: "Ritzaus privat", Odense Universitetsforlag 1991.*

** Cavling, Ib Henrik: "Efter Redaktionens Slutning", København, 1928.*

** "Politikens "De Første 100 År", bind 1, Politikens Forlag, København, 1983.*

** Artiklen "Det sorte København", Billed-Bladet, nr. 38, 1938.*

Foto:

** Henrik Cavling: Det Kongelige Biblioteks Billedsamling*

** General Christensen: Carte de Visite, Rockwood, Photographer, 839 Broadway, New York'*

* *Folketælling: Rigsarkivet*

* *Ritzau-pionerer: Næsselund, Gunnar R.: "Nyhedsformidling gennem 100 år. Ritzaus Bureau 1. februar 1866 – 1. februar 1966"*

* *Sebastian Cavling: Cavling, Ib Henrik: "Journalistliv", Gyldendal, 1930*

* *Avisnotits: Løgstør Avis, 01.08.1904*

Kunne du lide min artikel? POV lønner ikke sine skribenter men du kan donere et beløb til mig på MobilePay: 2083 9096

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del gerne denne artikel med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden, eller donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi har ikke noget reklamebudget.

Philip Sampson

Philip Sampson, født 1959 på Frederiksberg, er uddannet journalist. Han har arbejdet på Politiken, DR og Ritzau. På sidstnævnte virkede han på bureauets udlandsredaktion fra 1988 til 2011. Philip er opvokset i London som søn af en ghanesisk far og en dansk mor. Han har gennem årene beskæftiget sig indgående med racisme og højreekstremisme, bl.a. i samarbejde med antiracistiske organisationer som Expo i Stockholm og Searchlight (i dag Hope not Hate) i London. På baggrund af sin mangeårige tilknytning til den københavnske motorcykelverden, har han gennem årene kunnet levere ganske præcise analyser af konflikterne i bikermiljøerne både i ind- og udland. Philip er i dag selv medlem af Harley-Davidson Club Herlev. Journalistisk set er Philip Sampson graver af natur. Denne interesse bruger han i dag især på historisk research.

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

CAVLING

DANSK VESTINDIEN

RITZAU

SLAVERI

SORT HISTORIE

ANBEFALET TIL DIG

**Alternativet til
Løkke: "Hav mod
til at sige
undskyld"**

**Elefanten i vores
byrum**

F Ø L G O S

Synes godt om

Del

You and 41 tusind
others like this.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

Vi har valgt ikke at modtage mediestøtte eller overlæse siden her med forstyrrende reklamer. Vi gemmer os heller ikke bag en betalingsmur. I disse tider er der mere end nogensinde brug for kritik, debat og oplysning. Det vil vi gerne levere til alle POV's læsere – også dem, der ikke har råd til at betale.

Hvis du nyder at læse os, kan du støtte ved at blive medlem, støtte os med et enkelt beløb, når du har lyst, eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse.

Sådan kan du støtte os:**MobilePay**

40 12 19 68

Bankoverførsel

Reg. nr. 3409 Kontonr. 12107307

PayPal

Herunder kan du melde dig ind hos os via Paypal, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

25/03/2017

Kvinder slår igen mod racisme og sexisme

04/03/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – marts-april 2017

23/03/2017

Tak for regnen – og for Connie Hedegaard

19/01/2017

Historiske Dage og Dansk Vestindien

23/03/2017

Ellemann: Salget af Dansk Vestindien var "sølle"

N P R O V E R S K R I F T E R

- Bob Dylan Agrees To Accept His Nobel Prize During A Tour Stop In Stockholm